

4.5 Uiteenzetting financiële positie

Het BBV bepaalt dat in de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting ten minste aandacht wordt besteed aan:

1. De jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
2. De financiering;
3. De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
4. De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen;
5. Het Europese Monetaire Unie-saldo (EMU-saldo);
6. Een geprognosticeerde balans;
7. De investeringen: onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen (in de openbare ruimte) met een maatschappelijk nut.

4.5.1 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Onder de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden rechten op uitkeringen, tijdens of na het dienstverband, verstaan. In de begroting 2020 zijn de posten opgenomen die vallen onder de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Netto werkgeverslasten wethouders en ambtenaren	24.087	23.724	23.216	23.045
Vergoedingen raadsleden	360	364	364	364
Storting in de voorziening pensioentegoeden bestuurders	400	400	400	400
Vergoedingen/wachtgeldten voormalige wethouders en ambtenaren van voor 2013 (gecorrigeerd met eventuele baten voormalige personeelsleden) ¹	97	97	97	97
Personeel gerelateerde verzekeringen	75	75	75	75
Totaal	25.019	24.660	24.152	23.981

1. Op grond van aangescherpte wet- en regelgeving dienen met ingang van 1 januari 2013 voorzieningen gevormd te worden voor de totale verplichtingen aan voormalige wethouders en ambtenaren. Vanaf 2013 vallen deze lasten derhalve niet meer onder de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.

4.5.2 Financiering

In onderstaand overzicht wordt de meerjarige ontwikkeling van de langlopende leningenportefeuille weergegeven. Voor een nadere toelichting en de uit de leningenportefeuille voortvloeiende aflossings- en rentebetelingsverplichtingen, wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Saldo begin boekjaar (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Langlopende leningen	143.426	155.335	155.240	167.140

4.5.3 Reserves en voorzieningen

Naast de eerder genoemde langlopende geldleningen, dienen ook het eigen vermogen en de voorzieningen als financieringsmiddel voor onder andere de investeringen. Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente. In onderstaand overzicht wordt het geprognostiseerde saldo ultimo 2019 en het verloop van het saldo 2020-2023 weergegeven van zowel de reserves als de voorzieningen. Voor een nadere onderverdeling van deze reserves en voorzieningen en een specificatie van de mutaties in de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de respectievelijke bijlagen.

Saldo ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene reserve	27.060	26.701	26.540	26.540	26.540
Bestemmingsreserves	29.186	28.552	29.473	29.774	28.283
Totaal reserves	56.246	55.253	56.013	56.314	54.823
Algemene voorzieningen	17.991	16.683	17.313	18.319	19.668
Voorzieningen grondexploitaties	16.778	17.114	17.456	5.539	5.650
Totaal voorzieningen	34.769	33.797	34.769	23.858	25.318
Totaal	91.015	89.050	90.782	80.172	80.141

4.5.4 EMU-saldo

In onderstaande tabel is het EMU-saldo voor Gorinchem meerjarig berekend.

Berekening EMU- saldo (bedragen in € x 1.000)	2019, volgens realisatie tot en met sept. 2019, aangevuld met raming resterende periode	2020, volgens meerjaren-raming in begroting 2020	2021, volgens meerjaren-raming in begroting 2020	2022, volgens meerjaren-raming in begroting 2020	2023, volgens meerjaren-raming in begroting 2020
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.484	-993	760	301	-1.491
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	3.755	14.112	5.199	5.092	8.956
3 Mutatie voorzieningen	-3.484	-1.390	539	908	1.243
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-10.183	-4.438	-6.423	1.413	1.935
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	1.460	-12.058	2.524	-5.296	-11.140

(Totstandkoming berekening: 1 - 2 + 3 - 4 - 5 = EMU saldo)

Toelichting op het EMU-saldo

Gemeenten mogen een gemaximeerd aandeel hebben in het totale EMU-tekort van de Nederlandse overheid. In 2016 is afgesproken om voor de komende jaren de EMU-tekortruimte niet nader te verdelen over gemeentes, provincies en waterschappen. Hierdoor zijn er geen individuele referentieswaardes; een doorvertaling van de norm naar afzonderlijke gemeenten. Het EMU-saldo is in 2020, 2022 en 2023 negatief. De oorzaak van het negatieve EMU-saldo komt voornamelijk door nieuwe/hogere investeringen. Het negatieve EMU-saldo heeft verder geen (financiële) gevolgen voor de begroting.

4.5.5 Geprognosticeerde balans

Activa ultimo boekjaar (bedragen in € x 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Vaste activa</i>						
Immateriële Vaste activa	1.002	529	404	282	171	113
Materiële Vaste activa	157.662	167.890	180.867	184.545	188.818	195.103
Financiële vaste activa	3.081	3.160	3.114	3.080	3.053	3.053
	161.745	171.579	184.385	187.907	192.042	198.269
<i>Vlottende activa</i>						
Voorraad grond (grondexploitatie)	48.221	39.605	39.285	36.305	29.076	33.390
Overige grond- en hulpstoffen	1	1	1	1	1	1
Overige vlottende activa	23.844	18.150	18.150	18.150	18.150	18.150
	72.066	57.756	57.436	54.456	47.227	51.541
Totaal	233.811	229.335	241.821	242.363	239.269	249.810

Passiva ultimo boekjaar (bedragen in € x 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Vaste passiva</i>						
Reserves	52.469	56.246	55.253	56.013	56.314	54.823
Vorzieningen	17.494	17.991	16.683	17.313	18.319	19.668
Vaste schulden	126.514	143.426	155.335	155.240	167.140	167.140
	196.477	217.663	227.271	228.566	241.773	241.631
<i>Vlottende passiva</i>						
Vlottende passiva	37.334	11.672	14.550	13.797	-2.504	8.179
Totaal	233.811	229.335	241.821	242.363	239.269	249.810

De bovenstaande tabel geeft de geprognosticeerde balans weer. Met deze geprognosticeerde balans wordt inzicht geboden in het verloop van de verschillende balansposten over meerdere jaren.

4.6 Investeringsbedragen

In 2020 tot en met 2023 zijn de volgende investeringsuitgaven begroot. Deze bedragen hebben betrekking op de geplande uitgaven van de huidige lopende investeringen en de nieuwe investeringen vanaf 2020. De investeringen die starten in 2020 worden bij deze begroting vastgesteld en zijn per programma opgenomen in het programmaplan.

Investeringsbedragen (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
<u>Investeringsbedragen in materiële vaste activa:</u>				
Met een economisch nut	18.093	9.523	11.838	10.767
In de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.559	2.633	543	5.705
Totaal	20.652	12.156	12.381	16.472